

прав. Наук України. – 2004. - №2. –с.139 –149.

2. Біленчук П.Д. Місцеве самоврядування в Україні./ П.Д. Біленчук, В.В. Кравченко, М.В. Підмогильний – К.: Атіка, 2000. – 324 с.

3. Європейська декларація прав міст, прийнята Постійною Конференцією місцевих і регіональних органів влади Європи Ради Європи 18 березня 1992 р.

Галишук Вадим Васильович,

студент економічного факультету спеціальності 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)»

Подільського державного аграрно-технічного університету,

м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: д.е.н., професор Чикуркова А.Д.

ПЛАНУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЯ УПРАВЛІННЯ

Кожне підприємство (організація) – це складна виробнича система, у якій вирішується цілий комплекс завдань. Організація такої роботи полягає у вмілому розподілі цих завдань між виконавцями відповідно до їх функціональної приналежності. Виділення цих завдань у окремі види робіт пов'язане з розподілом та кооперацією праці як незмінним фактором вдосконалення трудових процесів в умовах масштабності виробництва, наявних великих потоків інформації тощо.

Починаючи свою діяльність, кожна фірма зобов'язана чітко представляти потребу на перспективу у фінансових, трудових і інтелектуальних ресурсах, джерела їхнього одержання, а також уміти точно розрахувати ефективність використання наявних засобів у процесі роботи своєї фірми. У ринковій економіці підприємці не можуть домогтися стабільного успіху, якщо не будуть чітко й ефективно планувати свою діяльність, постійно збирати й акумулювати інформацію як про стан цільових ринків, положенні на них конкурентів, так і про власні перспективи і можливості.

При всьому різноманітті форм підприємства існують ключові положення, які застосовуються практично у всіх сферах комерційної діяльності і для всіх фірм, необхідні для того, щоб вчасно підготуватися, обійти потенційні труднощі й небезпеки, тим самим зменшити ризик у досягненні поставлених цілей. Розробка стратегії і тактики виробничо-господарської діяльності фірми є найважливішим завданням для будь-якого бізнесу.

Управління розглядається як процес, оскільки робота для досягнення мети за допомогою іншої – це не якась одноразова дія а серія безперервних взаємопов'язаних дій. Ці дії, кожна з яких сама по собі процесом, дуже важливі для успіху організації. Їх називають управлінськими функціями. Кожна управлінська функція також є процесом, тому що складається із серії взаємопов'язаних дій. Процес управління – це є загальна сума всіх функцій, а саме: планування; організація; мотивація; контроль. Ці чотири первинні функції управління об'єднанні зв'язуючими процесами комунікації і прийняття рішення.

Менеджер перш за все повинен вміти формувати мету (ціль) роботи, тобто займатися її плануванням. Сучасний керівник має володіти різноманітними способами організаційного планування, з допомогою яких він може приймати своєчасні, науково обгрунтовані рішення. Автор під плануванням розуміє відносно відокремлений вид управлінської діяльності, який визначає перспективу й майбутній стан організації [1, с.46]

Планування – це процес розробки і прийняття цільових установок кількісного і якісного характеру з визначенням шляхів найефективнішого їх досягнення. Це установки, що розробляються у вигляді “дерева цілей”. Функція управління – це частина управлінської діяльності, а планування є однією із функцій управління. Планування в управлінні – це:

1. концентрація цілей управління в системі показників фінансово-господарської діяльності підприємства;
2. розробка стратегії і тактики діяльності, орієнтованої на досягнення цілей менеджменту.

3. погляду менеджменту функція “планування” полягає в розробці змісту та послідовності дій для досягнення сформульованих цілей.

План підприємства, який враховує працю людей і рух ресурсів має силу наказу для вказаних у ньому осіб і структурних одиниць. У плані чітко і докладно зазначаються:

□ мета діяльності підприємства та його структур за плановий період, кількісно виражена системою встановлених показників, із зазначенням конкретних видів випуску продукції та характеру роботи;

□ методи і терміни ув'язки засобів і цілей;

□ етапи і терміни виконання робіт;

□ виконавці плану за термінами і видами робіт;

□ методи, етапи і засоби контролю виконання плану [2, с. 32].

Слово “план” походить від латинського слова *planum* – площа, рівне місце. Спочатку цей термін використовувався на позначення креслення, що характеризує певну ділянку в масштабі площини. Потім його стали застосовувати для визначення проектів, реалізація яких передбачає систему взаємопов'язаних завдань, показників та розрахунків.

Планування – це цілеспрямована інтелектуальна діяльність людей, що має на меті визначення цілей і завдань функціонування певних систем (підприємство, район, держава) та шляхів і методів досягнення цих цілей і завдань. Тобто планування передбачає прийняття заздалегідь рішень про те, що робити, коли робити, хто і як буде робити, проектування бажаного майбутнього та ефективних шляхів його досягнення. Образно кажучи, планування – це міст між нашим нинішнім становищем і тим, якого ми прагнемо. [3, с.12]

Система централізованого управління породила відповідну ідеологію директивного планування, яка розглядала план як закон, який не можна змінювати і необхідно обов'язково виконувати. Ринкова система господарювання орієнтує підприємство на планування як неперервний процес передбачення змін зовнішнього середовища та адаптації внутрішніх

факторів виробництва для розвитку і подальшого зростання. [1, с.9]

Таким чином, призначення планування, як функції управління, полягає в намаганні завчасно врахувати за можливістю всі внутрішні та зовнішні фактори, що забезпечують сприятливі умови для нормального функціонування і розвитку підприємств. Воно передбачає розробку комплексу заходів, які визначають послідовність досягнення конкретних цілей з урахуванням можливостей найефективнішого використання ресурсів кожним виробничим підрозділом і всією фірмою. Тому планування повинно забезпечити взаємозв'язку між окремими структурними підрозділами фірми, які включають всю технологічну ланку: наукові дослідження і розробки, виробництво та збут. Ця діяльність опирається на виявлення та прогнозування споживчого попиту, аналіз й оцінку наявних ресурсів та перспектив розвитку господарської кон'юнктури. Звідси впливає необхідність зв'язку планування з маркетингом та контролем з метою постійного коригування показників виробництва і збут слідом за змінами попиту на ринку.

Список використаних джерел

1. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством (графічне моделювання) / В.Г. Герасимчук. – К.: КНЕУ, 2000. – 360 с.
2. Гук М.М. Планування сільськогосподарського виробництва / М.М. Гук. – К.: Урожай, 1992. – 278 с.
3. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки і обґрунтування / Покропивний С.Ф., Соболев С.М., Швиданенко Г.О.. – К.: КНЕУ, - 1998. – 208 с.

Гельовська Аліна Генадіївна

студентка економічного факультету

напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент»

Подільського державного аграрно-технічного університету,

м. Кам'янець-Подільський

Науковий керівник: д.е.н., професор Чикуркова А. Д.

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ

В теорії управління організаціями відбулися зміни поглядів на загальну систему управління. Персонал організації почали розглядати як стратегічний ресурс підприємства, що визначає в першу чергу успіх діяльності всієї організації. На зміну теорії, яка розглядала персонал як витрати, які треба скорочувати, з'явилася теорія управління людськими ресурсами. Ця теорія визначає, що персонал — це один із головних ресурсів фірми, яким треба грамотно управляти, створювати умови для його розвитку, вкладати у нього капітал. Основні відмінності між підходами до поняття персоналу в системі управління організацією показано на рис. 1.

Рис. 1. Відмінності підходів до поняття персоналу організації*

*Розроблено за дослідженнями автора.

Це призвело до появи стратегічного управління персоналом.

Методологія — це вчення про структуру, логіку організації, методи і засоби діяльності. В праксеологічному аспекті під методологією розуміють систему визначених теорій, виконуючих роль керівного принципу, засобу наукового аналізу, засобу реалізації цього аналізу. Призначення методології — давати чітке системне знання про закони, категорії, за допомогою яких дійсність може адекватно віддзеркалюватися в підсвідомості людей. Відповідно до іншого підходу, методологія — це вчення не просто про засоби, методи мислення і діяльності, а й про форму організації життєдіяльності людей [1, с. 51]. Тобто, стосовно стратегічного управління персоналом підприємств методологія — це вчення, яке дає засоби отримання характеристик об'єкта (персоналу) і підхід до його дослідження.